

การวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เขตสุขภาพที่ 9

THE ANALYTICAL OF ENVIRONMENTAL HEALTH ACCREDITATION IN THE 9th
REGIONAL HEALTH

อารยา อินตะ
ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา กรมอนามัย

การวิเคราะห์ผลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตสุขภาพที่ 9 วิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานของเทศบาลทุกระดับด้วยตามแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทเทศบาล ในเขตสุขภาพที่ 9 โดยมีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งแบบตัดขวางกลุ่มตัวอย่าง คือ เทศบาลทุกระดับในเขตสุขภาพที่ 9 ที่สมัครเข้าร่วมพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ในปีงบประมาณ 2558-2560 จำนวน 190 แห่ง ผลการศึกษา พบว่า เทศบาลที่เข้าร่วมพัฒนา EHA คิดเป็นร้อยละ 87.96 ของจำนวนเทศบาลทั้งหมดในเขตสุขภาพที่ 9 โดยส่วนใหญ่เป็นเทศบาลตำบล ร้อยละ 94.73 รองลงมาคือเทศบาลเมือง ร้อยละ 4.74 และเทศบาลนคร ร้อยละ 0.53 เทศบาลผ่านการประเมินตามแบบประเมินมาตรฐาน EHA คิดเป็นร้อยละ 86.32 และไม่ผ่าน ร้อยละ 13.68 โดยเป็นการผ่านการประเมินในระดับพื้นฐาน และผ่านระดับเกียรติบัตรรับรอง ร้อยละ 58.95 และ 27.37 ตามลำดับ เทศบาลสมัครเข้าร่วมพัฒนา EHA มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการมูลฝอยทั่วไป (EHA4001) การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและเสิร์ฟอาหาร (ร้านอาหาร/โรงอาหาร/สถานที่เสิร์ฟอาหาร : มินิมาร์ท/ซูเปอร์มาร์เก็ต; EHA1001) การจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด (ตลาดสด/ตลาดนัด; EHA1002) การจัดการสิ่งปฏิกูล (EHA3002) และการจัดการคุณภาพน้ำประปา (ผลิตโดย อปท.; EHA2001) โดยคิดเป็นร้อยละ 65.26 40.53 18.42 16.84 และ 15.26 ตามลำดับ จากข้อมูลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นกระบวนการดำเนินงานหรือขั้นตอนในแต่ละระบบที่เทศบาลไม่ผ่านการประเมินตามแบบประเมินมาตรฐานของกรมอนามัย ซึ่งข้อมูลเทศบาลที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานนั้น สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการทบทวนปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานในแบบประเมินมาตรฐาน

ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งประเทศเพื่อเป็นข้อมูลภาพรวมในระดับประเทศ รวมทั้งควรวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีคะแนนไม่ผ่านการประเมินเพื่อให้ทราบสาเหตุที่ไม่ดำเนินการหรือไม่สามารถดำเนินการได้ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการสนับสนุนและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ซึ่งจะเป็นการจัดบริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีมาตรฐานเอื้อต่อการใช้สุขภาพดีของประชาชน